

FOSTERING GLOBAL RESPONSIBILITY

POLICY
brief 01

MARCH 2009

Building a Development Policy Knowledge Network to enhance
NGO Public Outreach Initiatives in EU new Member States

Fostering Global Responsibility
Building a Development Policy Knowledge Network to enhance
NGO Public Outreach Initiatives in EU new Member States

THIS PROJECT IS FUNDED BY THE EUROPEAN UNION

POLSKA POMOC: czas na krajowe strategie pomocy

Co zrobić, aby pomoc rozwojowa była skuteczna i korzystna dla Polski i jej partnerów

Zgodnie z podjętymi w kraju i za granicą zobowiązaniami z roku na rok Polska zwiększa pomoc dla krajów rozwijających się. W 2008 roku z budżetu państwa na pomoc zagraniczną przeznaczono ponad miliard złotych. Praktyka ta jest zgodna z opinią 84 procent Polaków, którzy uważają, że nasz kraj powinien pomagać krajom biedniejszym. Znaczny wzrost środków

Współpraca rozwojowa wymaga wieloletniego planowania i wieloletnich działań. Mimo to lista krajów priorytetowych – głównych biorców polskiej pomocy udzielanej za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych – wraz z wielkością środków i sektorami wsparcia ustalana jest każdorazowo w planie polskiej pomocy zagranicznej zarządzanej przez MSZ na dany rok. Tego rodzaju praktyka nie pozwala na udzielanie wsparcia

w sposób przewidywalny i długookresowy, umożliwiającą ewaluację osiągniętych dzięki niemu rezultatów.

Kluczem do podwyższenia jakości polskiej pomocy jest podejście strategiczne. Wymaga ono opracowania średniookresowych strategii dla poszczególnych krajów

biorców opisujących sposób, w jaki Polska ma zamiar wywiązać się ze swoich zobowiązań pomocowych wobec nich. Zgodnie z głównym nurtem dyskusji o rozwoju na poziomie UE, tego rodzaju dokumenty powinny być w pierwszej kolejności opracowane dla afrykańskich krajów priorytetowych. Do większej i bardziej efektywnej współpracy na rzecz rozwoju z Afryką zobowiązują bowiem nie tylko podpisany przez Polskę Europejski Konsensus ws. Rozwoju¹,

Kluczem do podwyższenia jakości polskiej pomocy jest podejście strategiczne. Wymaga ono opracowania średnio-okresowych strategii dla poszczególnych krajów biorców opisujących sposób, w jaki Polska ma zamiar wywiązać się ze swoich zobowiązań pomocowych wobec nich.

wymaga jednak pilnego działania polityków, aby pieniądze były wydawane skutecznie. Uchwalenie ustawy o pomocy rozwojowej i skłonienie rządu do przyjęcia strategii pomocy dla poszczególnych krajów priorytetowych to dwie konkretne rzeczy, które powinni zrobić parlamentarzyści, aby przygotować nasz kraj do zbliżającej się w 2011 roku polskiej prezydencji w Unii Europejskiej.

AUTORZY:

KATARZYNA STASZEWSKA,
Instytut Globalnej
Odpowiedzialności

MARCIN WOJTALIK,
Instytut Globalnej
Odpowiedzialności

IZABELA WILCZYŃSKA,
Polska Akcja Humanitarna

KONSULTACJE:

JAN SZCZYCIŃSKI,
Global Development Research
Group

AJOY DATTA,
Overseas Development
Institute

CORAZ WAŻNIEJSZY ELEMENT

Do pilnego stworzenia średniookresowych strategii pomocy dla krajów priorytetowych rząd powinni zachęcać parlamentarzyści.

ale i sami Polacy, z których ponad połowa uważa, że polska pomoc powinna trafiać przede wszystkim do najuboższych krajów tego regionu.

Do pilnego stworzenia średniookresowych strategii pomocy dla krajów priorytetowych rząd powinni zachęcać parlamentarzyści. Opracowane na podstawie priorytetów państw-biorców, w oparciu o dialog z rządem, parlamentem i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego tych krajów, strategie nie tylko wzmocnią skuteczność, ale i zagwarantują osiągnięcie konkretnych rezultatów polskiej pomocy. Efekty, którymi będzie można wylegitymować się przed innymi krajami UE wzmocnią z kolei pozycję Polski jako odpowiedzialnego partnera budując tym samym naszą wiarygodność podczas zbliżającej się w 2011 roku prezydencji.

WAŻNY GŁOS PARLAMENTARZYSTÓW

Choć za kwestie związane z kształtowaniem polskiej pomocy rozwojowej bezpośrednio odpowiedzialny jest rząd i Ministerstwo Spraw Zagranicznych, rola przedstawicieli polskiego parlamentu jest równie ważna. Parlamentarzyści, wpływając na politykę zagraniczną państwa, kształtują współpracę rozwojową, która jest jednym z istotnych elementów relacji międzynarodowych. Należy pamiętać, że od jej kształtu zależy zarówno to, jak nasz kraj będzie postrzegany przez inne państwa, jak również to czy pieniądze, które Polska (m.in. ze względu na członkostwo w UE) jest zobligowana przeznaczać na ten cel, są wydawane w sposób skuteczny.

Posłowie mają dziś możliwość wpływania na kwestie dotyczące współpracy rozwojowej w czasie debaty nad przeznaczeniem rezerwy celowej budżetu państwa finansującej działania podejmowane w ramach polskiej pomocy zagranicznej. To jednak nie wystarcza. Kluczową kwestią jest większe włączenie polityków do dyskusji nad omawianą problematyką. Oprócz oczywistego aspektu solidarności w walce z ubóstwem na świecie, kwestie współpracy rozwojowej idą bowiem w parze z szeroko pojętym interesem państwa, pozytywną promocją Polski na arenie międzynarodowej, korzyściami wynikającymi z nowymi rynkami zbytu dla polskich przedsiębiorców.

Pomoc rozwojowa leży w kompetencji Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP, jednakże ze względu na wiele innych bieżących spraw, temat ten często wypierany jest z programu posiedzeń. Rozwiązaniem, które mogłoby dać parlamentarzystom możliwość wnikliwszej analizy problematyki, byłoby stworzenie parlamentarnej grupy ds. współpracy rozwojowej, umożliwiającej posłom wymianę poglądów dotyczących zagadnienia jak również spotkań z ekspertami i praktykami zajmującymi się tematem. Stworzenie takiej grupy dałoby szansę większej liczbie posłów na bliższe poznanie sprawy, będącej wciąż stosunkowo nowym i niedostatecznie zgłębnionym obszarem działalności politycznej Polski. Poszerzenie kompetencji i wiedzy polityków w tej dziedzinie powinno być coraz bardziej praktyczne w kontekście zbliżającej się prezydencji w UE.

Jako kraj Unii Europejskiej Polska jest członkiem klubu donatorów odpowiedzialnego za ponad 55% Oficjalnej Pomocy Rozwojowej na świecie. Pozycja w tym gronie zależna jest jednak od wywiązywania się z podjętych przez siebie zobowiązań. Legitymizując się wysoką jakością udzielanego wsparcia² Polska ma

polskiej polityki zagranicznej

szansę wykazania się przed innymi krajami członkowskimi. Jakość pomocy jest bowiem od dawna jednym z głównych tematów debaty o rozwoju, a zwiększenie skuteczności wyzwaniem dla wszystkich, także najbardziej doświadczonych w temacie. Dlatego też, wyraźna poprawa rezultatów polskiej pomocy – w pierwszej kolejności dzięki przyjęciu strategii dla krajów priorytetowych – także na tle nowych krajów członkowskich UE, ma szansę zostać szybko zauważona wśród liderów we współpracy rozwojowej na świecie.

CORAZ WAŻNIEJSZY ELEMENT POLSKIEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ

Tworząc własną politykę współpracy na rzecz rozwoju, polskie władze realizują zobowiązania międzynarodowe i odgrywają rolę, jakiej oczekują od niej wyborcy. Według najnowszych badań aż 84% Polaków uważa, że nasz kraj powinien pomagać krajom rozwijającym się. Poparcie to wzrosło w ciągu ostatnich lat o 21 punktów procentowych. Polska powinna pomagać przede wszystkim Afryce, tak twierdzi ponad połowa respondentów, i najbliższym sąsiadom – ponad jedna trzecia. Współpraca rozwojowa jest nadal nowym tematem, który jednak będzie zyskiwał na znaczeniu wraz ze wzrostem środków przeznaczanych na ten cel.

Mówiąc o problemach globalnych i pomocy rozwojowej, prezydent Lech Kaczyński powiedział niedawno: „Wyraźnie to dzisiaj dostrzegamy – potrzebne jest wspólne działanie wszystkich krajów: tych biedniejszych i tych bogatszych, tych ze wschodu i z zachodu, ale w dzisiejszym świecie gdzie podział na wschód i zachód nie ma już tego znaczenia co kiedyś – potrzebna jest przede wszystkim solidar-

ność między północą a południem, potrzebna jest pomoc tym, którzy potrzebują pomocy”³. Podobną opinię wyraził również minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski, odpowiedzialny za koordynację polskiej współpracy rozwojowej: „Mogę potwierdzić z przekonaniem, iż działania pomocowe stały się jednym z najistotniejszych elementów polskiej polityki zagranicznej. Służą w głównej mierze wsparciu krajów potrzebujących, ale jednocześnie przyczyniają się do umacniania pozycji Polski na arenie międzynarodowej”⁴.

Potrzeba dostrzeżenia wagi tematu oraz rozwijania polskiego systemu współpracy rozwojowej pokonuje granice partyjne. Sojusz Lewicy Demokratycznej – jako pierwsza polska partia – umieścił w uchwale swojego kongresu postulat zwiększenia pomocy dla najbiedniejszych regionów świata⁵. Jolanta Szymanek-Deresz, wiceprzewodnicząca komisji spraw zagranicznych sejmiku, podczas niedawnej publicznej debaty nie miała wątpliwości, że Polska powinna pomagać i powinna robić to skutecznie⁶.

Szczególnie teraz, rozpoczynając przygotowania do prezydentury 2011, politycy powinni pamiętać, że polityka rozwojowa jest jednym z głównych elementów wspólnej polityki zagranicznej UE. Jak do tej pory Polska nie wykorzystwała jednak szansy na włączenie się do głównego nurtu dyskusji o rozwoju, gdzie bardzo ważną rolę odgrywa współpraca z krajami globalnego Południa (Afryki, Azji, Ameryki Południowej). Określane jako ‘okręg flagowy’ polskiej prezydentury Partnerstwo Wschodnie jest oczywiście bardzo ważnym działaniem na rzecz demokracji i ściślejszej współpracy z krajami zza naszej wschodniej granicy. Nie poświęcanie jednak dostatecznej uwagi kwestiom zorientowanym na wsparcie rozwoju państw najbiedniejszych – także na

1. Zgodnie z art.23 Europejskiego Konsensu ws. Rozwoju co najmniej połowa zwiększanej co roku pomocy przeznaczona być powinna dla Afryki przy pełnym poszanowaniu priorytetów poszczególnych Państw Członkowskich
2. Podstawowe zasady regulujące jakość pomocy zostały określone w 2 najważniejszych dokumentach, których sygnatariuszem jest także Polska: Deklaracji Paryskiej ws. Skuteczności Pomocy i Programie Działań z Acry (Accra Agenda for Action)
3. Wystąpienie prezydenta RP na 63. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych 23 września 2008 r.
4. Cytat z: Polska współpraca na rzecz rozwoju. Raport roczny 2007. Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Departament Współpracy Rozwojowej, Warszawa 2008, s. 5
5. Uchwała nr 4 IV Kongresu SLD - główne zadania polskiej polityki zagranicznej, 1 czerwca 2008 r
6. Podczas II spotkania ODA Club "Dlaczego i w jaki sposób Polska powinna współpracować na rzecz rozwoju?" zorganizowanego przez Polską Akcję Humanitarną, 20 listopada 2008 r.
7. W 2007 roku polska pomoc dwustronna dla Afryki wyniosła 11,5 mln PLN czyli niecałe 3% wartości całej polskiej pomocy dwustronnej

ALARM! Potrzebne jest dziś bardziej

poziomie corocznej alokacji środków w ramach Oficjalnej Pomocy Rozwojowej⁷ – może w konsekwencji prowadzić do osłabienia pozycji Polski jako partnera w debatach nad kwestiami międzynarodowymi podejmowanymi zarówno na poziomie UE jak i forach

państw, ogłoszonej w 2004 roku, do dziś priorytetami pozostały tylko cztery (Afganistan, Angola, Mołdowa i Gruzja). Brak jest stałej listy krajów, które mogłyby być pewne polskiej pomocy w perspektywie choćby kilku lat.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA OSTATNICH PREZYDENCJI W KONTEKŚCIE MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY NA RZECZ ROZWOJU:

- Portugalia 2007: pierwszy w historii szczyt UE-Brazylia, szczyt UE-Afryka i UE-Rosja⁸.
- Słowenia 2008: 66 spotkań Unia Europejska – państwa trzecie, przede wszystkim szczyty UE – Japonia i UE – Ameryka Łacińska i Karaiby (EU-LAC)⁹.
- Francja 2008: Przyjęcie pakietu klimatycznego, międzynarodowa konferencja donatorów dla Gruzji, międzynarodowy szczyt na temat globalnego kryzysu finansowego w Waszyngtonie¹⁰.
- Na okres polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej zaplanowanych jest obecnie 6 dużych szczytów: UE-Chiny, UE-Indie, UE-Rosja, UE-Ukraina, UE-Kanada oraz UE – Brazylia¹¹. W 2011 roku odbędzie się ponadto IV Forum Wysokiego Szczebla nt. Skuteczności Pomocy.

CZY JESTEŚMY NA TO PRZYGOTOWANI?

międzynarodowych, takich, jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Bank Światowy, OECD, Światowa Organizacja Handlu, Forum Ekonomiczne w Davos czy spotkania państw grupy G20, do której Polska aspiruje.

ALARM ! POTRZEBNE JEST DZIŚ BARDZIEJ STRATEGICZNE PODEJŚCIE

Polską dwustronną pomoc rozwojową koordynuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Obszary wsparcia dla wszystkich krajów priorytetowych definiowane są w programie pomocy zagranicznej zarządzanej przez MSZ na dany rok. Chociaż z roku na rok większość krajów określanych jako priorytetowe powtarza się, to z pierwszej listy

Poza działaniami finansowanymi z rezerwy budżetowej udzielanymi za pośrednictwem MSZ (które stanowią ok. jednej piątej polskiej pomocy dwustronnej), pozostała większa część pomocy realizowana jest bez aktualnej kilkuletniej strategii oraz bez planów rocznych – przynajmniej nie są one podawane do publicznej wiadomości.

Regularnie przeważająca część środków z dyspozycji MSZ przeznaczona jest na wsparcie w formie projektowej. Zgłaszać i realizować projekty mogą obecnie organizacje pozarządowe, administracja rządowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz ambasady RP. Przy obecnym rocznym systemie planowania wydatków i identyfikacji obszarów wsparcia instytucje te nie mają jednak żadnej pewności co do możliwości kontynuacji swojej pracy

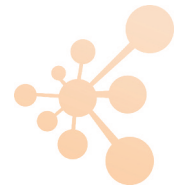
strategiczne podejście

w latach następnych. Jest to ważne dla każdego rodzaju przedsięwzięć, zarówno tzw. projektów miękkich polegających na wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego czy struktur państwa, jak i tzw. projektów twardych dotyczących np. budowy dróg. Z powodu jednorocznego funkcjonowania niemożliwe jest także zachęcenie polskich firm do uczestniczenia w pomocy rozwojowej.

Co ważniejsze, wiedzy o planowanym wsparciu – tym udzielanym za pośrednictwem MSZ, jak również innych ministerstw – nie

natorzy będą wspierać ich [biorców pomocy] przez przestrzeganie priorytetów tych krajów, inwestowanie w instytucje i zasoby ludzkie, wykorzystanie w większym stopniu ich systemów w dostarczaniu pomocy i zwiększanie przewidywalności transferów pomocowych”. Obecnie polska pomoc pomija systemy krajowe biorców a planowanie jednoroczne drastycznie ogranicza jej przewidywalność.

Polska przeznaczająca obecnie na Oficjalną Pomoc Rozwojową ponad miliard złotych rocznie. Wydatki te jeszcze się zwiększą z powodu

DZIENNIKARZE CORAZ CZĘŚCIEJ DOPYTUJĄ O JAKOŚĆ POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ POLSKĘ. JAK PISZE ADAM LESZCZYŃSKI Z GAZETY WYBORCZEJ :

„Procedury budżetowe wymagają, żeby pieniądze były wydawane w tym samym roku, w którym zostały przyznane. Konkursy na granty dla organizacji pozarządowych zaczynają się na wiosnę, a pieniądze trzeba wydać do końca grudnia. To uniemożliwia prowadzenie projektów obliczonych na lata, możemy np. wyremontować szkołę w Kenii czy w Senegalii (takie projekty były już prowadzone za polskie pieniądze), ale nie możemy np. opłacać tam przez kilka lat nauczyciela informatyki, bo co roku trzeba byłoby ponownie ubiegać się o nowy grant na jego pensję.”

PONOWNIE POJAWIA SIĘ PYTANIE: CZY POLSKI RZĄD POWINIEN WYDAWAĆ PIENIĄDZE PODATNIKA DORAŹNIE CZY NA PODSTAWIE SOLIDNYCH PLANÓW - KILKULETNIICH STRATEGII DOBRZE DOSTOSOWANYCH DO POTRZEB POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW ROZWIJAJĄCYCH SIĘ?

mają także partnerzy w krajach priorytetowych. Uniemożliwia to im uwzględnienie go w swoich planach budżetowych. Przyczynia się to również do tego, że nie można ściśle określić, jaki jest wkład polskiej pomocy w redukcji ubóstwa krajów biorców.

W tym względzie Polska jest daleka od wypełnienia postanowień zapisanych w podstawowych dokumentach międzynarodowych dotyczących pomocy: Deklaracji Paryskiej ws. Skuteczności Pomocy czy Programu Działań z Akry. Ten druga zakłada, że „do-

zobowiązań międzynarodowych. Naturalne wydaje się więc pytanie, czy będą to pieniądze „stracone”, wydane tylko dlatego, że wymaga od nas tego Unia Europejska, czy też będą służyły osiągnięciu konkretnych rezultatów. Pomogłyby to Polsce w pełnieniu roli kraju odpowiedzialnego, wrażliwego na los krajów ubogich i cieszącego się poważaniem zarówno wśród biorców jak i dawców pomocy.

Niezbędnym usprawnieniem polskich działań na rzecz krajów rozwijających się byłoby przyjęcie ustawy o pomocy rozwojowej. Po-

8. Źródło: <http://prezydencaje.gov.pl/files/por.pdf>
9. Źródło: http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Press_Releases/June/0630UKOMstevilkePEU.html
10. Źródło: http://www.eu2008.fr/PFUE/lang/en/accueil/PFUE-12_2008/PFUE-31.12.2008/PFUE_bilan_presidence
11. Informacja na pdst. rozmowy telefonicznej z UKIE, 27.03.2009
12. Źródło: Biuletyn ubóstwo.pl, nr 1, 2008, Polska Akcja Humanitarna.

Dlaczego KRAJOWE STRATEGIE

W większości krajów rozwijających się potrzebne jest wzmocnienie demokracji, rządów prawa, sprawności instytucji publicznych i wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego.

trzebne są jednak równoległe działania, które zwiększyłyby skuteczność polskiej pomocy. Ważnym krokiem w tym kierunku jest przyjęcie krajowych strategii pomocy dla poszczególnych państw. Dużą rolę w obydwu sprawach mają do odegrania parlamentarzyści.

DLACZEGO KRAJOWE STRATEGIE POMOCY SĄ TAKIE WAŻNE?

Skuteczna pomoc rozwojowa powinna służyć wzmocnieniu instytucji i systemów publicznych w krajach rozwijających się. W społeczności międzynarodowej panuje zgoda, iż głównym źródłem informacji o potrzebach danego kraju jest jego własna koncepcja redukcji ubóstwa. Większość krajów rozwijających się, często przy wsparciu instytucji międzynarodowych, zdefiniowała już swoje główne priorytety, instrumenty, zakładane rezultaty i harmonogram działań promujących wzrost gospodarczy i walkę z ubóstwem. W tym celu cyklicznie oceniają one politykę makroekonomiczną i społeczną oraz potrzeby zwią-

wane. Tym, co potrzebne jest ze strony państw świadczących pomoc – takich jak Polska – jest wsparcie w konkretnie określonych już obszarach.

Cennym partnerem do konsultacji po stronie biorców podczas opracowywania krajowych strategii pomocy przez Polskę powinien być parlament i organizacje społeczeństwa obywatelskiego (m.in. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia lokalne, kobiece lub skupiające grupy zagrożone dyskryminacją). Kontakty z parlamentarzystami mogą przyczynić się do umocnienia demokracji, a szerokie konsultacje społeczne pozwalają zweryfikować i dostosować do realiów priorytety wyznaczone przez władze centralne kraju biorcy.

W większości krajów rozwijających się potrzebne jest wzmocnienie demokracji, rządów prawa, sprawności instytucji publicznych i wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego. Należy wspierać te dziedziny, w których dany kraj ma już osiągnięcia.

Dlatego też donatorzy – także w nowych krajach członkowskich UE – stopniowo odcho-

W 2008 roku przebywali w Polsce na zaproszenie organizacji pozarządowych przedstawiciele doświadczonych organizacji z dwóch państw priorytetowych polskiej pomocy: Angoli i Tanzanii. Podczas debat publicznych i spotkania w Ministerstwie Spraw Zagranicznych przedstawiali dotychczas mało znane w naszym kraju priorytety rozwojowe swoich krajów. Analogiczne wizyty są oczywiście możliwe również w przypadku państw położonych bliżej geograficznie. **UWZGLĘDNIENIE TEGO TYPU KONSULTACJI W MECHANIZMIE TWORZENIA POLSKICH STRATEGII DLA KRAJÓW PRIORYTETOWYCH ZNACZNIE PODWYŻSZYŁOBY ICH JAKOŚĆ I WIARYGODNOŚĆ.**

zane z finansowaniem zewnętrznym. Warto podkreślić, że strategie redukcji ubóstwa posiada połowa z priorytetowych krajów polskiej pomocy¹³. Potrzeby zostały więc już zdefinio-

wać od polityki interwencji w przypadkowo wybranych dziedzinach w formie projektowej na rzecz przemyślanego wieloletniego wsparcia regulowanego krajowymi strategiami po-

POMOCY są takie ważne?

mocy dla poszczególnych biorców i umowami pomiędzy krajem biorcą a jednym lub kilkoma donatorami.

Strategie takie konkretnie określają sposób, w jaki dany kraj dawca planuje wywiązać się ze swoich zobowiązań pomocowych.

Dobre, skuteczne krajowe strategie pomocy wymagają:

- opracowania w oparciu o strategię redukcji ubóstwa kraju rozwijającego się,
- konsultacji z władzami, z uwzględnieniem parlamentarzystów, oraz społeczeństwem obywatelskim w kraju przyjmującym pomoc oraz z organizacjami w kraju dawcy,
- perspektywy minimum średniookresowej (3-5 lat),
- identyfikacji sektorów i obszarów wsparcia,
- uzasadnienia dokonanego wyboru,
- przejrzystego i konkretnego planu wdrożenia działań wraz z alokacją środków,
- określenia zamierzonych rezultatów,
- okresowej zewnętrznej ewaluacji i uwzględnienia jej w kolejnych planach,
- harmonizacji z działaniami innych donatorów w kraju partnerskim.

Plany pomocy dla poszczególnych państw opracowały już inne nowe kraje członkowskie UE, które rozpoczęły budowę swojego systemu pomocy z takiego samego poziomu co Polska. Czechy, pełniące prezydencję w UE w 2009 r. mają takie dokumenty dla ośmiu krajów priorytetowych, a Węgry opracowują obecnie już czwarty tego typu plan. Tymczasem, mimo zapowiedzi, Polska nie stworzyła do tej pory ani jednej strategii dla kraju biorcy. Przyczyn tego może być wiele. Warto wśród nich wymienić: nie-

dostateczny potencjał kadrowy w MSZ, brak wystarczającego zainteresowania tematem ze strony polityków, zbyt mała determinacja do wyciągnięcia praktycznych wniosków z 'zasady własności' określającej, że to państwa biorcy powinny koordynować działania donatorów. W ten sposób stworzenie średniookresowych strategii pomocy dla poszczególnych krajów priorytetowych cały czas pozostaje pilnym i koniecznym krokiem na drodze do podwyższenia jakości udzielanego przez Polskę wsparcia.

13. Lista krajowych strategii redukcji ubóstwa (PRSP) dostępna jest na stronie Banku Światowego:
<http://go.worldbank.org/ZBYSV47F10>
i Międzynarodowego Funduszu Walutowego:
<http://www.imf.org/external/np/prsp/prsp.asp>

WNIOSKI:

Większość krajów dawców mających doświadczenie we współpracy rozwojowej, a także instytucje międzynarodowe, rozwinęły krajowe strategie pomocy poszczególnym krajom. Dokumenty te stanowią podstawowy waru-

kwidowałyby obecne bariery, w tym: zbyt mały potencjał instytucjonalny, roczne planowanie i ograniczenie czasu realizacji projektów do kilku miesięcy, które uniemożliwiają podjęcie większych i bardziej ambitnych działań pomocowych.

ZALECENIA DLA PARLAMENTARZYSTÓW, KTÓRE MOGĄ POPRAWIĆ SKUTECZNOŚĆ POMOCY ROZWOJOWEJ:

- udział w parlamentarnej grupie ds. współpracy rozwojowej;
- wystosowanie interpelacji do Ministra Spraw Zagranicznych oraz Ministra Finansów w sprawie potrzeby uchwalenia ustawy o współpracy rozwojowej oraz przyjęcia strategii krajowych pomocy dla krajów priorytetowych;
- monitorowanie progresu w pracach Rządu RP na rzecz proponowanych rozwiązań, jak również przygotowań Polski do prezydencji w UE z zakresu współpracy rozwojowej;
- informowanie innych parlamentarzystów na temat wagi współpracy rozwojowej.

nek udzielania pomocy w sposób efektywny, przewidywalny i umożliwiający mierzenie postępu w dalszym zwiększaniu jej skuteczności.

Zgodnie z aktualnymi tendencjami w gronie donatorów strategie powinny zostać przygotowane na podstawie priorytetów krajów biorców i w oparciu o dialog z rządami, ale też parlamentami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego krajów biorców. Taki sposób przygotowania planów pomocy umożliwiłby realizację powszechnie akceptowanej zasady własności, wyrażonej w polskich i międzynarodowych dokumentach dotyczących współpracy rozwojowej.

Wprowadzenie średniookresowych strategii dla krajów priorytetowych jest jednym z szeregu wyzwań stojących przed polską pomocą zagraniczną. Postulatem zgłaszanym niemalże ze wszystkich stron w polskiej debacie o rozwoju jest uchwalenie ustawy, która zli-

Zasadniczym czynnikiem, który może wpłynąć na wzmocnienie systemu polskiej współpracy rozwojowej jest poparcie dla tego celu wykraczające poza samo Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Niezbędna wydaje się aktywna aprobatą całego rządu oraz większe zaangażowanie parlamentarzystów, partii politycznych i mediów. Decydenci powinni mieć na uwadze, że włączenie się naszego kraju w politykę rozwojową cieszy się dużym poparciem społeczeństwa i że jest to temat związany z interesem Polski, dający możliwość na nowe relacje handlowe jak również korzystny odbiór przez naszych zagranicznych partnerów.

BIBLIOGRAFIA

- Polska współpraca na rzecz rozwoju. Raport roczny 2007. Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Departament Współpracy Rozwojowej, Warszawa 2008
- Polska pomoc zagraniczna. Raport z monitoringu przeprowadzonego przez organizacje pozarządowe. Grupa Zagranica i Polska Zielona Sieć, Warszawa 2008
- Paweł Bagiński, Katarzyna Czaplicka, Jan Szczyciński, Międzynarodowa Współpraca na rzecz Rozwoju, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2009

